אורות השבת

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

גליון מס' 1110

עורך
הרב עוזיאל אדרי

מנהל מערכת
הרב אברהם טריקי

פרשת השבוע
בשלח

"שבת שירה"

דבר יו"ר המועצה הדתית

כוח האמונה והביטחון

אנו רואים בפרשה שכאשר בני ישראל עומדים מול הים ורואים את המצרים רודפים אחריהם, הם נבהלים וזועקים למשה. משה משיב להם: "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון". (שמות י"ד, י"ד) **פסוק זה מלמד אותנו יסוד חשוב באמונה** לעיתים, כאשר אנו ניצבים מול אתגרים גדולים ואין לנו פתרון נראה לעין, עלינו לסמוך על ה' ולתת לו להוביל אותנו. **בני ישראל למדו כאן שיעור באמונה: לא כל מאבק דורש מאיתנו פעולה; לפעמים, דווקא השקט והביטחון בה' מביאים את הישועה. כך גם בחיינו - כאשר אנו מתמודדים עם קשיים, עלינו לזכור שה' תמיד איתנו, ומעבר למאמצים שאנו עושים, האמונה והביטחון בה' פותחים לנו שערים לישועה.**

בהברכת שבת שלום ומבורך
עופר כרדי
יו"ר המועצה הדתית באר שבע

דבר העורך

ט"ו בשבט ראש השנה לאילנות

האדמו"ר רבי ישראל מצ'ורטקוב זיע"א היה נוהג לדבר בט"ו בשבט על הגאולה הקרובה והיה אומר: "אנחנו שרויים בגלות זה כאלפיים שנה, סובלים רדיפות מכל צד, והננו בתכלית השפלות עד שכמעט אפסה כל תקווה, חלילה. ואז מגיע ראש השנה לאילנות, ואנו מביטים סביב ורואים את העצים עומדים ערומים וקפואים, ללא שום סימן של חיות. הסופות מטלטלות אותם ומאיימות לעוקרם, ולכאורה אין להם שום תקווה. "אולם יודעים אנו שדווקא בשעה זו, בשיאו של החורף, מתחילה להתעורר באילן חיות מחודשת, ובעוד זמן קצר נראה את הלבלוב והצמיחה, עד שבמהרה יחזור האילן לתפארתו ויניב פרי הילולים. כך גם עם ישראל, כמו שנאמר 'כימי העץ ימי עמי' (ישעיהו סה, כב). דווקא במעבה האפלה כבר נרקם אור הגאולה, אורו של משיח", במהרה בימינו אמן.

בהברכת שבת שלום ומבורך
הרב **עוזיאל אדרי**
רב המרכז הרפואי "סורוקה"
וק"ק "שבטי ישראל" שכונה יא' באר שבע

מתורתו של רב העיר
מו"ר הגאון רבי יהודה דרעי זצוק"ל

הבוטח בה' חסד יסובבנו

וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה וגו' אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לה'...
(שמות יד, לא - טו, א)

שירה הבוקעת מקירות ליבו של האדם מבטאת התפרקות מכל דאגה ומחסור והתגברות מוחלטת על משברי הזמן ומצוקות העתים, שכן מי הוא זה אשר ישיר כשליבו בל עמו והוא אחוז בחבלי צרותיו המעיקות. אלא שאי אפשר להגיע למדרגה זו בשום דרך, זולת אמונה ובטחון בקב"ה בבחינת 'הבוטח בה' חסד יסובבנו', והיינו הבוטח בה' אשר הגיע להכרה 'שכל מאן דעביד רחמנא לטב עביד', רואה הוא את חסדי ה' מקיפים אותו מכל עבר כולל אלו שנדמים לו כצרות מעיקות. ומי הוא זה אשר יהא מוקף בחסד ולא ישיר! וזהו שאמר הכתוב 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו' - אז ישיר משה ובני ישראל', ללמדך שרק אחר שהשיגו מדרגה זו של אמונה ובטחון מוחלט בקב"ה ובתורתו, פתחו כולם בשירה סוחפת אשר בקעה מקירות ליבם, ובכללם גם פחותי המדרגה כמו שפחה, וכדברי רבותינו 'ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי'.

וכאן המקום אתי להזכיר את ביאורו הנפלא של הגאון מוילנא, וזה תוכן דבריו. כתוב אחד אומר 'ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה' (שמות יד, כב), ופסוק אחד אומר 'ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים' (שמות יד, כט). וביישוב סתירה זו ביאר הגאון, שפסוק ראשון בא לרמוז על מידת הביטחון הנדרשת מהאדם בכל תנאי ובכל מצב - 'ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה', והיינו שהבוטח בה' מרגיש בנחת ובשלוה גם כשהוא מפליג בתוך ים סוער בדיוק כפי שהוא מרגיש כשהוא דורך על היבשה. וכמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים כג, ד) 'גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי'. וכן אומר הנביא (ישעיה יג, ב) 'הנה אל ישועתי אבטח ולא אפחד'. ולעומתו בא הכתוב השני לרמוז על מידת האמונה בהשגחת הבורא גם בימי שקט ושלוה - 'ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים', והיינו שהמאמין בהשגחת הבורא אינו מתרגש רק בניסים הגלויים כמו הצלה מים סוער, אלא גם בדרכי הטבע כדוגמת הליכה ביבשה הוא חש את יד ה' כמו בניסים הגלויים ממש, בבחינת 'ועל נסיך ונפלאותיך שבכל יום עמנו'. והדברים נפלאים ונאים הם למי שאמרם.

ובזה אמרתי לבאר את כוונת דוד המלך ע"ה באומרו 'לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעוניי' (תהלים קיט, צב), רוצה לומר: רבונו של עולם הרבה חכמות יש בעולם אשר יש בהם כדי לשעשע את מוחו וליבו של האדם, כמו חכמת המדע ורפואה וכו'. אך כל אלו אין בהם כדי להפיג את צערו של אדם הנתון במצוקה וליבו בל עמו, ולא עוד אלא שבעתות כאלו אין לו חפץ בהם ואינו פנוי לעסוק בהם. ברם חכמת התורה לא זו בלבד שהעמל בה יכול ללומדה בכל מצב, אלא שיש בה סם חיים המפיג את רוחו של האדם מכל צרה וצוקה, כמו שנאמר 'פיקודי ה' ישרים משמחי לב' (תהלים יט, ט). וכדרך שאמרו 'תורה שלמדתי באף היא שעמדה לי', וכן אמרו 'החש בראשו יעסוק בתורה'. וזה שאמר לולי תורתך שעשועי - אזי אבדתי בימי עוניי!

והן הם דברי התנא באבות (פו, ד): 'פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל. ואם אתה עושה כן, אשריך וטוב לך - אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא'. והתמיהה בולטת, וכי מי שחננו השי"ת בתנאים טובים יותר אינו יכול לעמול בתורה. זאת ועוד, היאך מתקיים באדם השרוי במצוקה כה נוראה של פת במלח וכו' 'אשריך בעולם הזה'. ברם על פי האמור יש לנו ביאור נפלא בתעלומה זו, שכן כוונת התנא להורות שגם במצב דחוק כל כך, אם יעסוק בתורה יהא מאושר גם בעולם הזה!

ומה נעמו בזה דברי המדרש על הכתוב בתהילים (לא, א): 'למנצח מזמור לדוד בך ה' חסיתי... אמר להם הקב"ה בטחו בשמי ואני עומד להם, שנאמר יבטח בשם ה' וישען באלוהיו. ולמה, שכל מי שבוטח בשמי אני מצילו... אמר דוד הואיל שכך הוא שכל הבוטח בך נמלט, אף אני אבטח בך, שנאמר בך ה' חסיתי' (תהלים לא, ב). ובמדרש זה גנוזים כל דברינו לעיל.

מתוך סיפרו "אורות הפרשה"

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	בשלח
הפטרה לספרדים:	ותשר דבורה
הפטרה לאשכנזים:	ודבורה אשה
כניסת השבת:	17:03
יציאת השבת:	17:55
רבנו תם:	18:32

אורות הפרשה

לרעות את האמונה

'וירא ישראל את היד הגדולה, ויאמינו בה' (יד, לא). אומר **בעל התניא** זיע"א 'ורעה אמונה' (תהילים לד, ד). צריכים 'לרעות', לפרנס ולהגדיל את האמונה עד שתורגש בלב; שתהיה מוחשית כמו ראייה בעיניים.

יותר מראייה

'וירא ישראל את היד הגדולה, ויאמינו בה' (יד, לא). אומר **ה'חידושי הרי"ם'** אף על פי שישראל ראו בעיניהם את הניסים, בכל זאת נזקקו גם לאמונה, שכן גדולה האמונה מן הראייה, בכוחה של אמונה רואים יותר ממה שרואים בעיניים.

בזכות השירה

'אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' (טו, א). מבאר **ה'עיטורי תורה'** קריעת ים סוף קיימת בזכר האומה בזכות שירת הים. קריעת הירדן לא הונצחה, כי שם לא הייתה שירה.

פוחז של ניגון

'אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' (טו, א). אומר **הרבי הריי"צ** על ידי אותיות הנגינה מתעלה האדם. הוא נמשך ברום המעלות של היכלי האור וגילוי נשמתו. קווי אור אלו דוחים, על כל פנים לשעה, את כל הלא טוב הצרוב בנפשו. אותיות הנגינה מעוררות באדם את הטוב הפנימי והנעלם שבו, אשר פועל התגברות הצורה על החומר.

לנקות על ידי ניגון

'אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' (טו, א). **האדמו"ר האמצעי** אמר אבא כ"ק **האדמו"ר הזקן בעל התניא** זיע"א היה יכול להיכנס בקרבו של חסיד ולשרש ממנו את החלק הלא טוב שבו, על ידי אמירת חסידות או על ידי ניגון.

מהו ניגון

'אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' (טו, א). כאשר **בעל התניא** זיע"א חזר בפעם הראשונה ממזריטש לוויטבסק, מקום מגוריו, שאלוהו מה קיבל במזריטש. ענה להם, במזריטש נודעו לי שלושה דברים, מהו הקב"ה, מה הם יהודים ישראל התורה והקב"ה חד הם, ומהו ניגון.

ניגון ד' בבות מושיע

'אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' (טו, א). חסיד שגר בכפר קטן התאונן פעם לפני **הרבי ה'צמח צדק'** שאין הוא פוגש חסידים בכפרו, ואין הוא יכול לשלוח 'פדיון' לרבי. ענה לו ה'צמח-צדק' הלוא יש בכפר נהר, טבול עצמך בנהר ונגן את ניגונו של **בעל התניא** זיע"א ד' בבות ותיוושע.

אמונה פשוטה

'ויאמינו בה' ובמשה עבדו, אז ישיר' (יד, לא-לב). **הבעל שם טוב הקדוש** זיע"א אמר לפני פטירתו, מסלק אני עתה את כל ההשגות שהשגתי למעלה בשורשי התורה והמצוות, את כל ידיעותיי וחקירותיי, ואת כל התענוג שבכל אלה, לא אדע אלא אמונה פשוטה ותמה.

הדיבור מעורר

'ויאמינו בה' ובמשה עבדו, אז ישיר' (יד, לא-לב). אומר **רבי אברהם מסלונים** זיע"א כאשר השירה מתפרצת מתוך הלב קל לאמונה לקנן בו. זהו שנאמר 'האמנתי כי אדבר' (תהילים קטז, י). כאשר אני משיח את דבריי לפני קוני, מתחזקת ומתבצרת בי האמונה.

זוכים לראות

'זה א-לי ואנווהו' (טו, ד). מבאר **ה'אור התורה'** כתב **במדרש רבה** כל אחד ואחד מראה באצבעו ואומר זה א-לי. נשאלת השאלה, הלוא נאמר 'לא יראני האדם וחי' (שמות לג). אלא בשעת קריעת ים סוף הלכו בני ישראל בים במסירות נפש, כי לא נקרע להם הים עד שהמים הגיעו עד חוטמם. מסירות נפש זו נחשבת להם כאילו מתו, ולכן היה ביכולתם לראות מה שאי אפשר לאדם חי לראות.

משה רבינו קינא באמונה הפשוטה

'זה א-לי ואנווהו' (טו, ד). אומר **הרבי הרש"ב** כאשר נבקע הים, לאחר שנחשון בן-עמינדב קפץ לים, ובעקבותיו כל ישראל, קינא בהם משה רבנו. הוא, שהיה 'חכמה דאצילות', קינא בהם על מסירות-נפשם, שהייתה באמונה פשוטה. 'חכמה דאצילות' מבינה הכול בדרך אחרת, ומשה מקנא באמונה של היהודים הפשוטים.

שחרור מהרגלים

'זה א-לי ואנווהו' (טו, ד). אומר **הרבי הריי"צ** להשתחרר מהרגלים אין זה דבר קל. היציאה מהרגילות היא עבודה של מסירות נפש. האמת היא שכל אחד ואחד מישראל יש לו הכוח לעבודה זו, אלא שאין לאדם להסתפק בכך שיש לו כוח לזה, אלא עליו לשאוף שעבודת ה' שלו תהיה בפועל יותר מרגילותו.

מסירת הרצון

'זה א-לי ואנווהו' (טו, ד). מבאר **ה'אור התורה'** מסירות נפש אינה, כדעת העולם, מיתה על קידוש ה' בלבד, אלא היא כוללת גם את מסירת הרצון. 'נפש' משמעה גם רצון כמו שנאמר 'אין נפשי אל העם הזה' (ירמיהו טו, א). מסירת הרצון משמעותה, שהאדם מגביר את רצונו ותשוקתו לדבקה בו יתברך, ועל ידי זה לא יחפוץ בשום דבר אחר מענייני העולם.

לקיים בנו חכמי ישראל

הציבור נקרא להמשיך להעתיר בתפילה
לרפואת הרה"ג **יוסף דהאן** שליט"א בן רחל
בתוך שאר חולי עמו ישראל

אורות הכשרות

**"אילן אילן במה אברכך?
פירותיך מתוקים...
יה"ר שכל נטיעות שנוטעים
ממך יהיו כמותך"**

אכילת הפירות בט"ו בשבט היא מעין שבח והודאה לבורא יתברך אשר ברא בעולמו אילנות טובות ליהנות בהם בני אדם, ויום זה מסמן את הפריחה והשגשוג והוא יום חשבון הנפש של האדם על פריחתו הרוחנית שעליו **לדאוג תמיד להיות במצב של עליה רוחנית.**

לרווחת הציבור מצ"ב טבלה על הפירות המצויים בשוק, ואופן בדיקתם.
והנוהגים להעלותם על השולחן בסדר ט"ו בשבט.

שם המוצר	אופן השימוש
אבוקדו	בחזקת נקי
אבטיח	בחזקת נקי
אגוז ברזיל	בחזקת נקי
אגוז לוז עם קליפה	חייב בדיקה ויזואלית
אגוז מלך עם קליפה	חייב בדיקה ויזואלית
אגוז מקדמיה	בחזקת נקי
אגוז פקאן מסוכר	בחזקת נקי
אגוז פקאן מקולף	חייב בדיקה ויזואלית
אגוז פקאן עם קליפה	בחזקת נקי
אגוז צנובר	בחזקת נקי
אגוז קוקוס	בחזקת נקי
אגוז קשיו	חייב בדיקה ויזואלית
אגוזים ושקדים קצוצים	חייב בדיקה ויזואלית
אגס	בחזקת נקי
אוכמניות	באם הפרי רך חייב בדיקה
אננס בשימורים	בחזקת נקי
אננס טרי	להוריד המשקעים בקילוף
אננס מיובש	חייב בדיקה ויזואלית
אפרסמון	להסיר העלה ולשטוף
אשכולית	זהירות סכנימות ע"ג הקליפה. באם הפרי רך מידי יש לבדוק פנימית
אתרוג מסוכר	בחזקת נקי
בטנים מצופים שוקולד	לפתוח ולבדוק מדנמית
בטנים מקולפים	חייב בדיקה ויזואלית
בטנים עם קליפה	בד"כ בחזקת נקי
בננה טריה	בחזקת נקי
בננה צ'יפס	בחזקת נקי
גוג'י ברי	חייב בדיקה, כמו "צימוקים"
גויאבה	לפרוס לפלחים ולבדוק
גרעיני אבטיח	לפתוח ולבדוק מדנמית
גרעיני דלעת	בחזקת נקי
גרעיני חמנית	לפתוח ולבדוק כל אחד
דובדבנים בסירופ / חמוץ	חייב בדיקה ויזואלית
דובדבנים בסירופ / מתוק	חייב בדיקה ויזואלית
דובדבנים מסוכרים	יש לבדוק מידנמית
זיתים	בדיקה ויזואלית, ובשיש חשד יש לפתוח
חבושים	לפרוס לפלחים ולבדוק
חמוציות טריות/מסר כרות	בחזקת נקי
חמוציות מיובשות	חייב בדיקה, כמו "צימוקים"

שם המוצר	אופן השימוש
תרובים	חוצים לשנים ובודקים ויזואלית
לדר באריזות סגורות	בחזקת נקי
לדר באריזות פתוחות	יש לבדוק ויזואלית
מלון	בחזקת נקי
מנגו מיובש	לבדוק ויזואלית
משמש מיובש	חוצים לשנים ובודקים ממול מקור אור
ענבים	להשרות במים עם חומר ולשטוף תחת ברז
ערמונים	לפתוח ולבדוק
פומלה/פומלית	ראה לעיל "אשכולית"
פטל / אסנה	חייב בדיקה יסודית ובדיקה קשה
פיסטוקים	חייב בדיקה ויזואלית לאחר פתיחה
פפאיה/טרי/שימורים/ מיובש	בחזקת נקי, את המיובש לבדוק ויזואלית
צימוקים	חייב בדיקה - להשרות 10% במים חמים ל-10 דקות, אם צפים חרקים יש לזרוק הכל, באם הכל נקי אפשר להשתמש
קבוקים	לפתוח ולבדוק מדנמית
קיווי טרי או מיובש	בחזקת נקי, את המיובש לבדוק ויזואלית
קלמנטינה	ראה לעיל "אשכולית"
רימון	חייב בדיקה ויזואלית לאחר הפתיחה
שזיף מיובש	לאחר פתיחה חייב בדיקה ממול מקור אור
שימורי פירות	בד"כ בחזקת נקי
שקדים מקולפים	חייב בדיקה ויזואלית
שקדים עם קליפה קשה	חייב בדיקה ויזואלית לאחר פתיחה
תאנים	טרי מנידול מטופל היטב - בחזקת נקי, לחצות ולבדוק ויזואלית. טרי לא מטופל ויבש - צריך בדיקה יסודית וקשה מאד
תות עץ	חייב בדיקה יסודית
תות שדה	לבחור השלימים, להוריד הפרח עם מעט מהפרי, להשרות כ 2 דקות במים וחומר ולערבב ביד. להוציא מהחומר, ולשטוף כל תות תחת ברז מים עם מברשת.
תמר לח	בחזקת נקי
תמר מיובש	לחצות, להסיר הגלעין ולבדוק יסודי
תפוז	ראה לעיל "אשכולית"
תפוז סיני מסוכר	בחזקת נקי
תפוח עץ - טרי / מיובש	בחזקת נקי

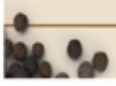

הטבלה באדיבות ראש המכון למצוות התלויות בארץ
הגאון רבי שניאור זלמן רווח שליט"א

בברכת יאכלו ענוים וישבעו
מחלקת הכשרות שע"י הרבנות והמועצה הדתית באר שבע

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של
מורנו המרא דאתרא
הגאון הגדול רבי יהודה דרעי זצוק"ל

הלכות ברכת הפירות - ב'

ש - תבשיל "פירה" העשוי מעיסת תפוחי אדמה, מהי ברכתו?

ת - אמנם כבר ביארנו בעלונים הקודמים מחלוקת הפוסקים אודות פרי שנטחן דק עד שאין צורתו ניכרת, מכל מקום הכל מודים שאם דרך אכילתו בכך אין ברכתו משתנה. לפיכך מאכל הנקרא "פירה" העשוי מעיסת תפוחי אדמה, ברכתו "בורא פרי האדמה", הואיל ודרך אכילתו בכך, וכן כל כיוצא בזה.

ש - מי שטעה ובירך על פירות העץ "בורא פרי האדמה" או להיפך, מה דינו? ומה הדין אם טעה ובירך על פירות העץ או האדמה "שהכל נהיה בדברו"?

ת - בירך על פירות העץ "בורא פרי האדמה" יצא, שכן גם פירות העץ צמיחתם מן האדמה. אבל המברך על פירות האדמה "בורא פרי העץ" לא יצא, שהרי לא באו מן העץ. ומכל מקום אם טעה ובירך על כולם "שהכל נהיה בדברו" יצא, מפני שברכה זו כוללת את הכל וגם פת ויין נכללים בה.

ש - מי שהתחיל בברכה מתוך כוונה לסיים "בורא פרי העץ" אך לאחר שהזכיר שם ומלכות נזכר מיד שהוא פרי האדמה, האם יכול לסיים "בורא פרי האדמה"? ומה הדין בזה להיפך?

ת - יש אומרים שאין יוצאים ידי חובה בברכה כל שלא פתח בה על דעת לסיימה כתיקונה, וכן היא דעת הרמב"ם. ולפי שיטה זו, הפותח לברך מתוך כוונה לסיים "בורא פרי העץ" ונזכר אחר שהזכיר שם ומלכות שהוא פרי האדמה, יסיים "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", אך לא יטעם ממנו עד שיחזור ויברך "בורא פרי האדמה". אך לדעת רבים מהפוסקים אין כוונתו מעכבת, לפיכך יסיים "בורא פרי האדמה". וכן הוא עיקר להלכה. ובעל נפש הרוצה לחוש לכל הדעות, יסיים "בורא פרי האדמה" ויטעם ממנו קצת, ואחר כל יברך על מין אחר מפירות האדמה ויכוון לפטור הפרי הקודם בברכה זו. אולם במצב הפוך, כגון שזה הפרי מפירות העץ וחשב בתחילת ברכתו שהוא פרי האדמה, יסיים "בורא פרי העץ" לכל הדעות שהרי כבר נתבאר שברכת "האדמה" פוטרת גם את פירות העץ.

ש - מי שטעה ובירך על פרי האדמה "בורא פרי העץ" ונזכר בטעותו והוסיף תוך כדי דיבור "בורא פרי האדמה", האם יצא ידי חובה?

ת - דבר זה נתון במחלוקת הפוסקים. אולם לפי הכלל של ספק ברכות להקל יצא ידי חובה, ובלבד שהוסיף "בורא פרי האדמה" תוך כדי דיבור. והוא הדין בשאר הברכות כגון שבירך "בורא פרי העץ" על דבר שברכתו שהכל נהיה בדברו ונזכר בטעותו והוסיף תוך כדי דיבור "שהכל נהיה בדברו", יצא.

ש - המברך על כוס משקה אך בטרם הספיק לטעום ממנו נפל מידו ונשפך, האם יכול למזוג עוד ולטעום ממנו?

ת - אם היה בכוונתו להוסיף ולשתות עוד מהמשקאות שהיו מונחים לפניו, רשאי למזוג משקה אחר ולשתותו על אותה ברכה. אך אם לא היה בכוונתו לשתות עוד זולת אותו הכוס שנשפך, הרי זה יסיים מיד "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" ויחזור לברך על משקה נוסף אם רוצה לשתותו. וכן הוא הדין לגבי ברכת הפירות.

ש - המברך על פירות שהיו מונחים לפניו ואחר כך הביאו לפניו פירות נוספים, האם צריך לחזור ולברך עליהם?

ת - אם היה בדעתו לאכול ממה שיביאו עוד לפניו, אינו צריך לחזור ולברך עליהם ואפילו שכבר סיים את כל הפירות שהיו מונחים לפניו בשעת הברכה. אבל אם לא היה דעתו בכך, הרי זה צריך לחזור ולברך עליהם אף שעדיין מונח לפניו מן הפירות הראשונים. במה דברים אמורים במי שאוכל בביתו, אך אורח המתארח בבית אחר, אינו צריך לברך על פירות אחרים שהביאו לפניו אחר שכבר בירך מאותו המין, אף על פי שלא הייתה דעתו עליהם, מפני שאורח אוכל על דעת בעל הבית.

"נר ה' נשמת אדם"

העלון מוקדש לזיכרו ולעילוי נשמתו של כב' המרא דאתרא וראב"ד ב"ש

הגאון הגדול רבי יהודה דרעי זצוק"ל

בר אסתר

ת.נ.צ.ב.ה

"נפשו בטוב תלין וזרעו ירש ארץ"

דבר רבני השכונות

הרה"ג אברהם טריקי שליט"א
רב שכונה ד' ורב חברא קדישא באר שבע

כשיש לימוד תורה אז וגבר ישראל

לימוד התורה היא המצוה הגדולה יותר מכל המצוות ושכרה יותר גדול משכר כל מצוות, והיא שקולה כנגד כולן כמו שנאמר: אלו דברים שאדם עושה אותם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא ואלו הן: כיבוד אב ואם וגמילות חסדים וכו' ותלמוד תורה כנגד כולם. **וכמו שנאמר בגמ' בירושלמי:** שאפילו כל העולם כולו אינו שוה לדבר אחד של תורה וכל העולמות לא נבראו אלא בשביל התורה וכל גדולתו של משה רבנו והאבות הקדושים וכל חכמי ישראל הוא בשביל התורה. **עד שאמרו רבותינו בגמ' מגילה** שתלמוד תורה יותר גדול מהצלת נפשות, **והתרופה היחידה לשבירת היצר הרע הוא: "התורה הקדושה"** שאמרו חז"ל "בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין". **ונאמר כאן אצלנו בפרשה:** "והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק" (יז,יא) **יש לדקדק:** בתחילת הפסוק נאמר "כאשר ירים ידו" ובסיום הפסוק נאמר "כאשר יניח ידו" מדוע לא נאמר כאן דבר והיפוכו? כאשר יוריד ידו? **מבאר הרה"ג שכנזי שליט"א בספרו קול יעקב:** עפ"י **הגמ' בחגיגה** (טו,א) ששאל אחר את רבי מאיר מה פירוש הפס' באיוב (כח) "לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז"? והשיב לו: שדברי תורה קשים לקנותם כזהב ונוחים לאבדם ככלי זכוכית. **ורש"י פירש** שכלי זכוכית לא צריך לשבור אותם אלא מספיק שעוזב אחיזתו מהם והם נופלים ונשברים, וזה רמז לדברי תורה שע"י היסח הדעת שוכחים אותם. וזה מה שרומזת לנו התורה "והיה (לשון שמחה) כאשר ירים משה" רמז לת"ח שלומד תורה אז "וגבר ישראל" אבל "וכאשר יניח ידו, וגבר עמלק" בכדי ליפול ח"ו ולאבד את רכוש התורה, אין צורך להוריד את היד אלא מספיק להניח ברפיון, ואז ח"ו גובר עמלק שהוא מזרעו של עשיו השולט בשכחה ומשכח את לימוד התורה. **ומצאתי עוד בעבודה זרה** (ג, ע"ב) על הפסוק בחבקוק (א, יב) "ותעשה אדם כדגי הים" מה דגים שבים כיוון שפורשים מהמים מיד מתים, אף ת"ח כיוון שפורש מן התורה מיד מת. **והזוה"ק בפרשת וישב כותב:** "מאן דבטיל מדאורייתא כאילו חרב עלמא שלם" וכו'. משמע מזה שהאדם ע"י ביטול התורה יכול להחריב עולם שלם. **והחפץ חיים ע"ה** דימה את התורה לאבנים טובות ומרגליות ואת הבטלה לרפש ובוץ, והפונה לדברים בטלים דומה למלך שמערב עם הפנינים היקרים שבבית גנזיו רפש וזבל. **ר' לייב בנו של החפץ חיים סיפר:** שבצעירותו היה הרב מוכיחם על ביטול תורה ושיחות שדיברו בינהם בני הנעורים, ר' לייב אמר לאביו פעם שאין זה מן הנימוס לדחות ידיד שניגש אליו בבית המדרש לשוחח עימו,ענה לו החפץ חיים: האם ראית את יום השוק שכל אחד טרוד במסחרו והחנויות מלאו קונים ואם יבא אל החנוני ידיד קרוב שלא ראהו הרבה זמן ומאד שמח בפגישתו,האם אז הוא יאריך איתו בדיבורים??? אמנם,ידרוש לשלומו, אולם מיד יבקש את סליחתו ויתנצל שכעת לא יכול להמשיך בדיבורים ויבקש שיבא במועד אחר שיהיה פנוי מעסקים. **על כן צריך לזכור את חומרת עוון ביטול תורה, וזה מה שאומר הפסוק: "כאשר יניח משה ידו" - קצת רפיון, קצת עצלות מכאן הדרך יותר קלה לביטול תורה, ואז "יגבר עמלק" ומיד הוא מגיע במרוצה ומנצח. ולכן נשכיל ללמוד מה היא חשיבות לימוד התורה ונדע שהיא עיקר העיקרים, וכל המשתמש באור התורה אז היא תחייהו לעתיד לבא שנאמר בישעיה [כ"ט] "כי טל אורות טלך וארץ רפאים תפיל" משמע שבלי תורה אין חיים! ועד אימתי חייב ללמוד תורה? כתב הרמב"ם בהלכות תלמוד תורה " עד יום מותו" שנאמר: "ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך". וכל זמן שלא יעסוק בלימוד התורה הוא שוכח ולכן חובה קדושה מוטלת על כל יהודי ללמוד הלכות תלמוד תורה וע"י זה ידע את פרטי הדינים הקשורים והשייכים לתלמוד תורה וכן את מעלת הלימוד ואז יוכל בנקל לקיים את מצוות תלמוד תורה כהלכתה.**

בברכת שבת שלום ומבורך

הרב אברהם טריקי

המאמר נכתב לע"נ מו"א ועט"ר הגה"צ
רבי יוסף שלמה טריקי זצ"ל
בר עליא
נלב"ע ט' שבט תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה

המאמר נכתב לע"נ מ"ח
ישראל זרד ז"ל
בר פריחה
נלב"ע טו' בשבט ת.נ.צ.ב.ה

י' שבט הילולה דצדיקייא
הרבי הריי"ץ
מיטשא

הבטחה מפורשת

הימים ימי השלטון הקומוניסטי ברוסיה. השלטון מדכא את הדת, וכנגדו מתייצב רבי יוסף יצחק שניאורסון (הריי"צ) מליובאוויטש. בשנת תרפ"ז (1927) נאסר, אך בניסי־ניסים שוחרר, וימי השחרור, י"ב־י"ג בתמוז, נעשו חג־הגאולה.

ר' ברוך שיפרין היה חסיד חב"ד שהתגורר בעיר ויטבסק. מכיוון שהיה שומר מצוות וחסיד, נאסר ונכלא במשך כחודש ימים. אלה היו בדיוק ימי חג הפסח, והוא לא הכניס דבר לפיו בכל ימי החג, חוץ ממים.

זמן רב חלף עד שהתאושש מתלאות המאסר, ואז נחתה עליו גזֵרה חדשה: זימון לצבא הרוסי. שיפרין ושניים מחבריו נקראו להתייצב ביום מסויים בלשכת הגיוס. שני חבריו ביקשו משיפרין להצטרף אליהם, אך הוא החליט ללכת רק ביום המחרת.

הדחייה הזאת הצילה אותו. שני החברים גויסו, הופרדו זה מזה ונשלחו לבסיסים רחוקים. הוא קיבל נזיפה על אי־ההתייצבות, וזומן לבוא בעוד כמה ימים.

ביום ההתייצבות קרא שיפרין את כל ספר התהילים והתחנן אל ה' שיצילו. בלשכת הגיוס פגש רופא יהודי, וזה היה נכון לעזור לו. לאחר הבדיקות הרפואיות טען הרופא היהודי שיש לשיפרין רשרוש בלב. בשל כך קיבל דחייה לחודשיים.

שיפרין החליט לכתוב אל הרבי, שכבר יצא מרוסיה ושהה בריגה. תשובת הרבי הגיעה בקוד: "**נכון שהפאריטשער יעזוב את מקומו**" (כינויו בין החסידים היה 'ברוך פאריטשער', על שם העיר פאריטש). שיפרין יצא מיד עם משפחתו ללנינגרד (כיום פטרבורג).

על־פי החוק נדרש כל אזרח לרשום את מקום מגוריו, והיה עליו להחזיק אישור חוקי למגורים באותה עיר, וכן אישור על מקום עבודה מסודר. לשיפרין לא היו כל אלה. הוא נאלץ לעבור לכפר קטן ליד לנינגרד, ושם מצא דירה עלובה. את פרנסתו מצא בינתיים מסַהר במטבע חוץ.

אבל חובת הרישום השיגה אותו גם שם. הוא פנה אל ראש הכפר, והאיש רשם כי אין לשיפרין עבודה וכי הוא סוחר במטבע חוץ, וכמו־כן אין לו מקום מגורים מוסדר. מסמך כזה היה למעשה 'גֵרֶת גירוש' מהכפר.

שיפרין כבר התכונן להימלט משם, אך אז נחתה עליו צרה חדשה – רגלה של אשתו נשברה ובקושי יכלה ללכת. מצבו היה בכי רע.

במר ליבו כתב שיפרין מכתב אל הרבי ותיאר את מצבו. תשובת הרבי הגיעה כעבור שבועיים והייתה מפתיעה לחלוטין: "**השם יתברך יזמין לו דירה טובה, ויקבל פספורט על משך ג' שנים, ויהיה הכול כשורה**".

ברכה־הבטחה זו הייתה מפליאה. באותם ימים לא היה אפשר לקבל רישיון מגורים לתקופה העולה על חצי שנה, ובדרך־כלל ניתנו הרישיונות לפרקי־זמן של חודש עד חודשיים. שיפרין היה מאושר מברכת הרבי, אולם כיצד תתממש – לא ידע.

באותו יום יצא לנסיעה אל העיר לנינגרד. בדרכו אל הרכבת שמע קול קורא מאחוריו: "דוֹד, דוֹד". שיפרין הסתובב וראה מולו בחור צעיר, בעל מראה מגושם. הצעיר טפח על כתפו ושאל: "אולי אתה זקוק לדירה?".

שיפרין חשש שהאיש הוא סוכן ק.ג.ב, והפטיר מיד כי אין לו צורך בדירה. הלה לא הֵרפה. גם בעלייתו לרכבת עלה הצעיר אחריו, וסיפר אך אתמול קנה את הדירה מס' 7, בדיוק מול הבית שבו התגורר שיפרין, אך אין הוא זקוק לה, שכן יש לו דירה אחרת.

שיפרין השיב שאין לו כסף לשלם בעבור הדירה. הצעיר ענה: "תוכל לשלם גם בשטרות שבהם אתה מתעסק...". חששו של שיפרין גדל, וגדל עוד יותר כאשר הבחין באקדח המבצבץ ממכנסיו של הצעיר.

עם זה, ההצעה קסמה לו מאוד. הוא ידע שזו דירה מרווחת, אחת הטובות בכפר – שני חדרים גדולים, מטבח ושירותים! כשנפרדו ביקש הצעיר כי ייכנס אליו בשובו מלנינגרד. שיפרין הסכים בחשש כבד.

כאשר בא לראות את הדירה מצא את הצעיר שרוע על הרצפה, חצי שיכור. הוא הפציר בשיפרין לקחת את הדירה. הוא אף הביע את נכונותו לגשת אל ראש הכפר, כדי לרשום את הדירה על שם אשתו של שיפרין, שתוצג על־ידו כקרובת משפחתו, ר' ברוך התקשה להבין אם מלאך משמים הוא או נוכל החורש מזימות.

ראש הכפר הבין מיד כי זו תרמית, והזהירם כי ישלח את שניהם לכלא. כאן הועילה תושייתה של אשת ר' ברוך. היא הלכה אל ראש המחלקה העירונית, הממונה על ראש הכפר, ושכנעה אותו כי האיש עוין אותם ומתנכל להם. ראש המחלקה כתב הוראה אל ראש הכפר לאשר את מגורי המשפחה בדירה.

כאשר ראה ראש הכפר את ההוראה רתח מזעם וסירב לחתום. עכשיו התייצב נגדו הצעיר והזהירו כי כאיש המפלגה הקומוניסטית יפעל נגדו, ומרה תהיה אחריתו. ראש הכפר נכנע וחתם.

סוף־סוף קיבלו אישור לדירה המרווחת, אך עדיין לא היה לר' ברוך אישור למגורים באזור לנינגרד. אשתו החליטה לפנות שוב אל הממונה על ראש הכפר, והציגה לפניו את מה שזה רשם על בעלה. האיש הביע תמיהה על ראש הכפר שכתב בלשון חריפה כל־כך, והורה למזכירו: "כתוב להם רישיון לשלוש שנים!".

כל מי ששמע זאת התקשה להאמין. דברי הרבי התקיימו במילואם: הם מצאו דירה טובה, וגם קיבלו רישיון מגורים לשלוש שנים.

לעילוי נשמת
הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל
בר עליה ז"ל
והרבנית רחל טריקי ע"ה
בת סימי ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

תפילת האתרוג

המובאת 'בספר לשון חכמים' ח'א סימן ל'ח

נהגו להתפלל על האתרוג ביום ט"ו בשבט, ומקור הדברים בספר הקד' "בני יששכר" (חודש שבט, מאמר ב', סימן ב') וז"ל שם: "טעם שאמר התנא במתניתין בא' בשבט - ר"ה לאילן, כדברי בית שמאי. ובית הילל אומרים בט"ו בו. ונאמר "אילן" לשון יחיד, ולא אמר "אילנות". לרמז מה שאמרו רבותינו להתפלל בט"ו בשבט על אתרוג כשר ומהודר שיזמין הקב"ה בעת שיצטרך למצווה.... וזהו שאמר התנא: אילן - לשון יחיד, לרמז על האילן המיוחד המבואר בתורה למצווה".

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹקֵינוּ וֵאלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּבָרֵךְ כָּל אִילָנוֹת הָאֶתְרוֹג לְהוֹצִיא פֵּרוֹתֵיהֶם בְּעִתָּם, וְיוֹצִיאוּ אֶתְרוֹגִים טוֹבִים יָפִים וּמְהֻדָּרִים וּנְקִיִּים מִכָּל מוּם. וְלֹא יַעֲלֶה בָּהֶם כָּל חֲזָזִית וְיִהְיוּ שְׁלֵמִים, וְלֹא יְהִי בָּהֶם שׁוּם חִסָּרוֹן, וְאֶפִילוּ עֻקְצִית קוֹץ. וְיִהְיוּ מְצוּיִים לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל אַחֵינוּ בְּכָל מָקוֹם שֶׁהֵם, לְקַיֵּם בָּהֶם מִצְוַת נְטִילָה עִם מִצְוַת נְטִילָה עִם הַלּוּלָב בְּחַג הַסֻּכּוֹת שֶׁיָּבֹא עָלֵינוּ לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם, כַּאֲשֶׁר צִוִּיתָנוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ: וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וַעֲנַף עֵץ עָבֹת וְעַרְבֵי נָחַל. וְיִהְי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹקֵינוּ וֵאלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתַּעְזְרֵנוּ וּתְסַיְּעֵנוּ לְקַיֵּם מִצְוָה זוֹ שֶׁל נְטִילַת לוּלָב וַהֲדַס וַעֲרָבָה וְאֶתְרוֹג כְּתִקָּנָהּ בְּזִמָּנָהּ בְּחַג הַסֻּכּוֹת שֶׁיָּבֹא עָלֵינוּ לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם בְּשִׂמְחָה וּבְטוּב לֵבָב, וְתַזְמִין לָנוּ אֶתְרוֹג יָפֶה וּמְהֻדָּר וְנָקִי וְשָׁלֵם וְכָשֵׁר כְּהִלְכָתוֹ.

וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹקֵינוּ וֵאלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּבָרֵךְ כָּל מֵינֵי הָאִילָנוֹת וְיוֹצִיאוּ פֵּרוֹתֵיהֶם בְּרִבּוּי, שְׂמָנִים וְטוֹבִים, וּתְבָרֵךְ אֶת הַגְּפָנִים שֶׁיּוֹצִיאוּ עֲנָבִים הַרְבֵּה, שְׂמָנִים וְטוֹבִים, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה הַיַּיִן הַיּוֹצֵא מֵהֶם מָצוּי לָרֹב לְכָל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְקַיֵּם בּוֹ מִצְוַת קִדּוּשׁ וּמִצְוַת הַבְדָּלָה בְּשַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים וְיִתְקַיֵּם בָּנוּ וּבְכָל יִשְׂרָאֵל אַחֵינוּ מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: לַךְ אֱכֹל בְּשִׂמְחָה לַחְמֶךָ וּשְׁתֵה בְלֵב טוֹב יֵינֶךָ כִּי כְבָר רָצָה הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֶׂיךָ. וְנֶאֱמַר: בָּאתִי לְגָנִּי אֲחֹתִי כַלָּה אָרִיתִי מוֹרִי עִם בָּשְׂמִי אָכַלְתִּי יַעְרִי עִם דִּבְשִׁי שָׁתִיתִי יֵינִי עִם חֲלָבִי אִכְלוּ רֵעִים שְׁתוּ וְשִׁכְרוּ דּוֹדִים. יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ ה' צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

וִיהִי רָצוֹן מִלִּפְנֵי אֱלוֹקֵי הַשָּׁמַיִם, שִׁיְּתַבְּרְכוּ כָּל פֵּרוֹת הָאִילָנוֹת לְמַטָּה, וְיִשְׁפַּע שֶׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִמְּקוֹר הָאִילָן לְמַעְלָה, עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּכָל אָתַר וַאֲתַר:

לרשימת העסקים הכשרים בעיר סרקו את הברקוד:

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים מדויק לבאר-שבע	יום א' (9.2.25)	יום ב' (10.2.25)	יום ג' (11.2.25)	יום ד' (12.2.25)	יום ה' (13.2.25)	יום ו' (14.2.25)	שבת קודש (15.2.25)
עלות השחר	5:18	5:17	5:16	5:15	5:14	5:13	5:12
זמן טלית ותפילין	5:24	5:23	5:22	5:21	5:20	5:19	5:18
זריחה - הנץ החמה	6:30	6:29	6:29	6:28	6:27	6:26	6:25
סו"ז ק"ש לדעת מג"א	8:36	8:36	8:35	8:35	8:34	8:34	8:33
סו"ז ק"ש להתניא והגר"א	9:09	9:09	9:09	9:08	9:08	9:07	9:07
סו"ז ברכות ק"ש	10:04	10:04	10:04	10:04	10:03	10:03	10:03
חצות יום ולילה	11:55	11:55	11:55	11:55	11:55	11:55	11:55
מנחה גדולה	12:26	12:25	12:25	12:25	12:25	12:25	12:25
פלג המנחה	16:29	16:29	16:30	16:31	16:32	16:33	16:34
שקיעה	17:25	17:26	17:27	17:28	17:28	17:29	17:30
צאת הכוכבים	17:38	17:39	17:40	17:41	17:42	17:43	17:44

שבת שלום!

* תוכן המודעות באחריות המפרסמים בלבד. ט.ל.ח.